

nakých příjmů členům císařského domu z pokladny státní; při sňatku arcivévod a arcivévodkyň má spolupůsobiti při navrhování smluv svatebních jak za příčinou zachování rodinného statutu, tak i zřetelem k ohledům státním, lesku, titulu atd.; při sňatku s cizími princí a princeznami navrhuji plné moci pro komisary sňatek vyjednávající, dále navrhuji renunciační akty pro arcivévodkyně a pod. a opatřují po případě potřebnou dispens překážek manželství u papežské stolice; dále působí jako notáři při zřizování listin v záležitostech rodinných a státních členy císařského domu vydávaných, obstarávají ověření podpisů a uložení jich v domácí archiv; konečně přísluší mu též vedení protokolu o skutečných tajných radách, vyhotovení jich jmenovacích dekretů a intervence při skládání přísahy.

Ministerstvo financí.

Ministerstvu financí přísluší vrchní vedení finanční správy; sídlo jeho jest ve Vídni. V čele jeho stojí ministr financí.

I. Obor působnosti.

V obor působnosti ministerstva financí náleží:

1. všechny záležitosti týkající se správy státního jmění vůbec, jakož i všech státních příjmův a vydání, pokud nejsou výslovně přikázány jinému centrálnímu úřadu (tak jest z ressortu ministra financí vyloučena správa státních statků a lesů a přikázána ministerstvu orby); dále náleží v obor působnosti ministerstva financí podávání návrhů ve příčině stanovení pravidel pro vybírání daní a dále evidence všech přímých a nepřímých daní a dávek vůbec, jakož i vyřizování žádostí za poshovění nebo snížení daní již vyměřených; rovněž vliv na záležitosti erárního, cestního a mostního myta; konečně řízení a dohled nade všemi státními pokladnami, pokud nepodlehají výhradně jinému úřadu centrálnímu.

2. Všechny záležitosti státního úvěru. Sem náleží:

- a) provádění úvěrních operací;
- b) záležitosti týkající se státního dluhu;
- c) povolování přepsání (nyní dle výn. min. fin. ze dne 19. října 1871 jest to přikázáno říditelství státního dluhu) nebo výměny úvěrních papírů, jakož i výměry falsifikátů za pravé papíry úvěrní.

3. Všechny záležitosti, které se týkají úpravy peněžního obchodu, tedy záležitosti bankovní a bursovní (v souhlasu s ministerstvem obchodu), vliv na všechna jednání o soukromých podnicích, jež působí bezprostředně na úvěrní poměry státu nebo na peněžní obchod.

II. Úkony ministerstva financí obstarávají dvě hlavní oddělení, a sice:

1. kancelář prezidiální a

2. sekce; každá z nich má v čele sekčního chéfa; tyto sekce dělí se v departementy, jež řízeny jsou ministeriálními nebo sekčními rady; kromě toho jest ještě několik účetních oddělení pro službu účetní a censurní.

Agendu celní má ministerstvo financí spravovati v souhlasu s ministerstvem obchodu; nařízením ze dne 12. května 1892 č. 78 ř. z. zřízena zvláštní celní rada (Zollbeirath), jež stojí ministerstvu financí po boku jako poradní orgán v záležitostech sazebových.

Ministerstvo financí sestavuje státní rozpočet, jenž se každoročně říšské radě předkládá a má tudíž v dorozumění s ostatními ministerstvy také příslušný vliv na výdeje těchto.

III. Správní úřady ministerstvu financí podřízené jsou: centrální komise pro úpravu daně pozemkové, říditelstva loterní, generální říditel-

ství režie tabákové, ředitelství solivarů, hlavní úřad mincovní, hlavní puncovní úřad, generální úřad zkoušecí, státní centrální pokladna, pokladna státního dluhu, ředitelství dvorní a státní tiskárny, ředitelství budov dikasteriálních, centrální archiv mapovní, komise ministeriální pro evidenci a zcizování státních nemovitostí. Ministerstvu financí jsou konečně podřízeny veškeré úřady finanční, tedy zemská a okresní finanční ředitelství, finanční prokuratury, úřady berní, úřady pro vyměřování daní a poplatků, úřady celní, potravní a solní, továrny na tabák a sklady tabáku, finanční stráž.

Ministerstvo financí říšské.

I. Obor působnosti.

Obor působnosti říšského ministerstva financí zakládá se na § 1 lit. e zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 146 ř. z. a na zák. ze dne 10. června 1868 č. 53 ř. z. a zahrnuje v sobě záležitosti finanční zemím na radě říšské zastoupeným se strany jedné a zemím koruny uherské se strany druhé společné, správu společného státního dluhu záležejícího v penězích papírových, správu dotyčných hotových úhrad, deposit a parciálních hypotečních poukázek. Dále přísluší říšskému ministerstvu financí: sdělení společného rozpočtu, o němž usnášejí se delegace, vybírání příspěvků kvotních obou polovin říše a nakládání s nimi, rozdělování důchodů celních.

II. Říšskému ministerstvu financí podřízena jest společná ústřední pokladna, již přísluší výkon správy peněz říšského ministerstva financí a dále společná správa jednotlivých fondů (vojenských nemocnic, zvěrolékařských a invalidních).

III. Když byla provedena okupace Bosny a Hercegoviny, byla správa zemí těchto přenesena na říšské ministerstvo financí. Tomuto podléhá tedy zemská správa v Sarajevu se všemi svými odděleními (správní, finanční a soudní). Říšské ministerstvo financí sděluje rozpočet pro tyto země a předkládá tento delegacím ku schválení.

IV. Veškeré úřady finanční zemí na radě říšské zastoupených mají každému vyzvání, které k nim říšské ministerstvo financí v oboru působnosti své učiní za příčinou podání zpráv, vyhledávání, vyjádření, doručení atd., vyhověti právě tak, jako kdyby vyzvání dotyčné ministerstvem financí učiněno bylo. Toliko příkazy ku předsevzetí platů mají výhradně od ministerstva financí vycházeti, vyjímaje ten případ, že by současně s příkazem potřebná hotovost zaslána byla (výn. min. fin. ze dne 11. června 1870 č. sb. 2322, č. 26 věst. min. fin.).

Ministerstvo kultu a vyučování.

Ministerstvo kultu a vyučování bylo na základě nejv. rozhodnutí ze dne 23. března a ze dne 1. srpna 1848 v život uvedeno. Roku 1861 bylo však zrušeno a na jeho místě zřízeno ve státním ministerstvu oddělení pro záležitosti kultu a vyučování, načež nařízením státního ministerstva ze dne 20. června 1863 č. 56 ř. z. byl vyhlášen »statut pro vyučovací radu«. Rada vyučovací byla na základě nejvyššího listu ze dne 20. října 1860 k tomu povolána, aby jako samostatný poradní sbor pojednávala o vědeckých a didaktických úkolech veřejného vyučování, zastupujíc je také, a aby ministerstvům, jakož i ústředním správním úřadům, jimž svěřeno bylo řízení vyučování, byla sborem poradním. Leč též tato organizace centrální správy kultu a vyučování trvala jen krátký čas a roku 1867 (nejv. list ze dne 2. března 1867) bylo znovu utvořeno ministerstvo kultu a vyučování.